

lig betydelig Vægt, især i den første Periode efter Grundloven; thi det er sandeligen med Hensyn til Spørgsmaalet om Meddelelse af Indfødsret ingenlunde uden Betydning, om saadanne Omstændigheder maatte være tilstede, at de Paagjældende allerede forlængst kunde have opnaaet denne Rettighed, medens det paa den anden Side ikke billigviis kan lægges dem til Last eller tilregnes dem som Ligegyldighed, at de ikke have gjort de dertil fornødne Skridt paa en Tid, da der ikke hertil var nogen særegen Opfordring.

Ordføreren (Grundtvig): Det lovlærde Medlem af Udvalget har nu selv forkyndt Thinget, hvorom vi ikke kunde blive enige. Jeg havde troet, at naar vi ikke gjorde Andet i Betænkningen end at overlade det — med Ord, som vi altid maa i Gjærning, — til Regjeringen og Rigsdagen selv at betænke, hvorvidt de maatte finde det hensigtsmæssigt eller ikke, at ophæve den omtalte Forordning af 1776 og at træffe nye Bestemmelser, saa meente jeg dog vel, at det ikke kunde være for meget. Smid- lertid har det lovlærde Medlem sagt Thinget, at allerede dette syntes ham for meget, fordi det dog fremstillede denne Sag, som om den var værd at betænke; medens han syntes at være aldeles overbevist om, at derom maa aldeles ikke være Tale, og blandt Andet, at derom ikke kunde være Tale, fordi Forordningen af 1776 maa ansees aldeles for at være ophævet ved Grundloven. Men det har jeg nu ikke kunnet indsee og jeg formoder, at Thinget heller ikke kan indsee det, hvorledes dette kunde være Tilfældet, og man dog, som ogsaa den ærede Rigsdagsmand udtalte, skulde ansee sig forpligtet til at lægge særdeles Vægt paa Bestemmelserne i samme Forordning som saadanne; thi det er jo dog kun som saadanne, at det gjælder om. Thi hvorvidt de ellers i sig selv kunne have nogen Vægt for os, naar vi betænke, hvad der bør være Vilkaarene for Indfødsrets Meddelelse, derom kan her ikke være Spørgsmaal. Men mig synes, at det er aabenbart, at naar jeg siger, at jeg troer, at denne Forordnings Bestemmelser burde baade for Regjeringen og Rigsdagen og burde for os have særdeles Vægt som saadanne, saa nægter jeg dermed, at den er op-

hævet, saa siger jeg derved, at den trænger til at ophæves, for at kunne ophøre at virke som en Forordning baade paa os, Regjeringen og paa Rigsdagen.

Forøvrigt maa jeg endnu erklære, at ligesom det ærede Medlem langt fra har villet henstille, men meget mere vilde fraraade, saaledes maa jeg ogsaa erklære, at jeg ikke blot vilde henstille, men vilde ogsaa tilraade — tilraade en Ophævelse, en udtrykkelig Ophævelse af denne Forordning — og tilraade en ny Bestemmelse, som jeg allerede tilraadede, da Sagen først var for her i Thinget — tilraade en Bestemmelse, hvorved det blandt Andet blev Lov, at Enhver, som vilde indgaae med Ansøgning til Thinget om at faae dansk Indfødsret, ogsaa skulde kunne bevise, at han kunde tale og forstaae det danske Folks Tungemaal, og dernæst, at der vel maatte ønskes nogen Bestemmelse om, hvorvidt dansk Borgerret kunde tildeles og nydes, førend Indfødsret var erhvervet — og dette kalder jeg grundlovmæssige Bestemmelser. Det ærede Medlem, som dog ikke har modsat sig dette Ord i Betænkningen, meente nu, at det var urigtigt — og det er vist ogsaa urigtigt, forsaavidt som Ordets Ende er lidt tyds —, men forøvrigt skal jeg mene, at dersom det er vist, at der er mere lovmæssigt, end hvad der staaer i Loven, saa er der ogsaa meget Grundlovmæssigt, som ikke staaer i Grundloven.

Jeg skal forøvrigt ikke opholde Thinget med længere Tale, men kun i Henseende til det Raad, som jeg vilde give, dersom jeg spurgtes, og i Henseende til, hvad jeg har henstillet med Udvalget til Regjeringens og til Rigsdagens Opmærksomhed, bemærke, at det er Noget, som jeg visst dog ikke er ene om i Landet; og derfor — skjøndt ogsaa kun derfor — vil jeg ved denne Leilighed bede Thinget at erindre, at vi have allerede modtaget Andragender med flere Tusinder Underkrifter, som gif ud derpaa, at man ønskede, at det ved Lov maatte bestemmes, at for Noget har faaet Indfødsret, skal han hverken kunne være Grundeier, ikke heller kunne vinde Borgerkab i Riget.

Mourier: Den ærede Ordførers Foredrag foranlediger mig til en enkelt Bemærkning. Ordføreren sagde, at jeg skulde have udtalt;